

การศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็ก
ปฐมวัยโดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี
A Study of Early Childhood's Executive Functions and the Promotion of
Young Children's Executive Functions by Parents *Pumpitchaya School*
Udon Thani Province

สุรัตน์ จงกลณี¹ กัลยารัตน์ หัสโรค์^{2*} นิทรา ช่อสูงเนิน³ สมชาย พาชชอบ⁴
Surat Jongkolnee¹ Kanyarat Hassaro^{2*} Nitra Chosungnern³ Somchai pachon⁴

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
Bachelor of Education Program in Early Childhood Education, Faculty of Education Pitchayabundit College

²หมวดศึกษาทั่วไป คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยพิชญบัณฑิต
General Education Program, Faculty of Education Pitchayabundit College

^{3,4}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Pitchayabundit College

*Corresponding author e-mail: tui.h2511@gmail.com

(Received: 9 August 2023, Revised: 30 August 2023, Accepted: 3 September 2023)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการคิดเชิงบริหาร ของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี และ 2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง
โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ประชากร คือ 1) เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 จำนวน 173 คน 2) ผู้ปกครอง
ของเด็กปฐมวัยที่เป็นประชากร จำนวน 173 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกเฉพาะเด็กที่มีอายุระหว่าง
4-6 ปี ตามเกณฑ์อายุในแบบประเมินพัฒนาการด้านความคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MUEF-
101) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ 1) แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน
(แบบ MU.EF-101) มี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความจำขณะทำงาน ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม ด้าน
ความยืดหยุ่นทางความคิด ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านการวางแผนจัดการ 2) แบบสอบถาม เรื่อง การ
ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการ
วิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ
ปานกลาง และ 2) การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองโดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การคิดเชิงบริหาร; การส่งเสริมของผู้ปกครอง; เด็กปฐมวัย

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) to investigate the developmental level of Executive Functions of early childhood *Pumpitchaya School* Udonthani Province and 2) to study the promotion of young children's Executive Functions by parents *Pitchaya School* Udon Thani Province. The sample consisted of 1) 173 kindergarten level 2-3. 2) 173 Parents' of young children in the sample. The sample group were selected by a purposive sampling. For the inclusion criteria, young children aged 4-6 years were selected according to the age criteria in the Executive Functions Developmental Assessment (EF) Scale (MU.EF - 101). The instruments used in the study were 1) Executive Functions Developmental Assessment (EF) Scale (MU.EF - 101) 5 aspects consisting of working memory, Inhibit, cognitive flexibility, emotional control and plan organization and 2) a questionnaire on the development practices by parents. Data were analyzed by means, percentage, and content analysis. The results showed: 1) That overall developmental level of Executive Functions of early childhood was at a moderate level. 2) The promotion of early childhood's Executive Functions by parents was at a high level.

Keywords: Executive Functions; The Promotion by Parents; Young children

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตของประเทศในอนาคต ทั้งนี้การพัฒนาต้องเริ่มต้นจากคุณภาพของเด็กในปัจจุบัน โดยมีแนวคิดหลักมาจากหลักฐานเชิงประจักษ์ของทฤษฎีที่สำคัญในหลายทฤษฎี กล่าวคือ พัฒนาการและประสบการณ์ในช่วงแรกของชีวิตจะมีผลต่อการกำหนดโครงสร้างการพัฒนาทางสมองของเด็ก โดยทางเดินประสาทรับสัมผัส (Sensory Pathway) ทั้งด้านการมองเห็นและการได้ยินจะได้รับการพัฒนาเป็นลำดับแรก ตามมาด้วยการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการเรียนรู้ ซึ่งจะมีการเจริญเติบโตสูงสุดในช่วงปีแรกของชีวิต และเป็นรากฐานสำหรับการเรียนรู้ พฤติกรรม และสุขภาพ ในอนาคต ดังนั้น ช่วงปฐมวัยจึงเป็นช่วงที่สำคัญที่สุดของชีวิต เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการด้านต่างๆ เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา ภาษา จริยธรรม ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคม อีกทั้งการลงทุนในช่วงแรกของชีวิตจะทำให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด และยังช่วยเพิ่มผลผลิตของการลงทุนในช่วงระยะเวลาถัดไป เนื่องจากทักษะที่ได้รับในช่วงแรกจะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ในระยะยาวต่อมา การลงทุนในเด็กในช่วงแรกเกิดจนถึงปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายๆ ท่าน (คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ กลุ่มกระทรวง คณะที่ 2, 2562) ที่กล่าวว่า สมองของเด็กเป็นสมองที่สร้างสรรค์ และมีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับอารมณ์ สมองเป็น อวัยวะที่สำคัญที่สุด

และมีการพัฒนาดังแต่อยู่ในครรภ์มารดา โดยในช่วงนี้เซลล์สมองจะมีการพัฒนาเชื่อมต่อและทำหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของร่างกาย ในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี เป็นช่วงที่เซลล์สมองเจริญเติบโตและขยายเครือข่ายใยสมองอย่างรวดเร็ว ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาการทำหน้าที่เชิงบริหาร (Executive Functions-EF) ซึ่งเป็นกระบวนการทางความคิดของสมองส่วนหน้า ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการคิด ความรู้สึก และการกระทำ โดยสมองส่วนนี้กำลังพัฒนามากที่สุด เป็นช่วงของการพัฒนาความสามารถในการคิด การจัดระเบียบตนเอง ซึ่งส่งผลต่อการยับยั้งชั่งใจ การคิด ไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การใส่ใจจดจ่อ การวางแผน การตั้งเป้าหมาย ความมุ่งมั่น การจดจำ การเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอนจนสำเร็จ EF จึงเป็นทักษะที่ต้องได้รับการฝึกฝนในชีวิตประจำวันของเด็กผ่านประสบการณ์ต่างๆ หลากหลายที่เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ลงมือทำเพื่อให้เกิดความพร้อม และมีทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในอนาคต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ซึ่งการคิดเชิงบริหารเป็นหน้าที่ระดับสูงของสมองส่วนหน้าช่วยให้ควบคุมอารมณ์ ความคิด การกระทำได้ เช่น การมีสมาธิจดจ่อกับงานที่ทำไม่วกแวก คิดก่อนไม่หุนหันพลันแล่น ซึ่ง EF มีความสัมพันธ์กับชีวิตการเรียนรู้ การทำงาน และการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม เป็นทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาดังแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะวัย 2-6 ขวบ (นวลจันทร์ จุฑาภักติกุล, 2560)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นสังคมแห่งความรู้และความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงต้องมีการเตรียมเด็กให้มีศักยภาพ คิดเป็น ทำงานเป็น แก้ไขปัญหาเป็น อยู่กับสังคมปัจจุบันได้ มุ่งมั่นในการทำสิ่งต่างๆ จนประสบผลสำเร็จ และมีความสุข หมายถึง การคิดเชิงบริหาร (Executive Functions-EFs) (สุภาวดี หาญเมธี, 2560) การจัดการเรียนรู้ส่งเสริม EFs ของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการทางความคิด การทำงานของสมองส่วนหน้า ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านความคิด ความรู้สึก และการกระทำ การยับยั้งใจคิดไตร่ตรอง การควบคุมอารมณ์ การยืดหยุ่นทางความคิด การตั้งเป้าหมาย วางแผน ความมุ่งมั่น การจดจำและเรียกใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดลำดับความสำคัญของเรื่องต่างๆ และการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอนจนบรรลุความสำเร็จ ทักษะ EFs สำคัญกว่า IQ และ EQ ช่วงวัย 2-6 ปีนี้ เป็นช่วงเวลาสำคัญในการพัฒนาทักษะ EFs ให้กับเด็ก ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความจำที่นำมาใช้งาน 2) การยับยั้งคิด 3) การยืดหยุ่นทางความคิด 4) การควบคุมอารมณ์ 5) การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของทักษะที่มนุษย์ทุกคนต้องใช้ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในชีวิต (จิระพร ชะโน, 2562: 7) ซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติฯ เกสร และสิทธิพล อาจอินทร์ (2566) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ภาพโดยรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ระดับคุณภาพปานกลางถึงดีมาก ด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านความจำขณะทำงาน รองลงมาคือ ด้านการวางแผน

จัดการ ด้านการหยุดการยับยั้งพฤติกรรม และด้านการเปลี่ยนการยึดหยุ่นความคิด ตามลำดับ และด้านที่มีร้อยละของคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการควบคุมอารมณ์

โรงเรียนภูมิพิชญ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตั้งอยู่ในตำบลเมืองเพีย อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี เปิดสอนระดับ อนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ม.6) ซึ่งมีนักเรียนปฐมวัย ระดับอนุบาล 1 จำนวน 2 ห้อง 51 คน อนุบาล 2 จำนวน 3 ห้อง 85 คน และอนุบาล 3 จำนวน 3 ห้อง 88 คน (โรงเรียนภูมิพิชญ, 2565) จากประสบการณ์ในการทำงานในการดูแลเด็กปฐมวัยของผู้วิจัยในโรงเรียนภูมิพิชญ ทำให้พบปัญหาของเด็กที่เกิดจากการเลี้ยงดูในครอบครัว ส่วนใหญ่ผู้ปกครองจะเป็นผู้สูงอายุ ได้แก่ ปู่ย่า ตายาย เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เล็ก พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลและอบรมเลี้ยงดูลูก เพราะมีหน้าที่การงานอยู่ในตัวเมืองและต่างจังหวัด และสภาพสังคมโดยรวมในชุมชนมีประชากรจำนวนมากหลากหลายอาชีพ ส่งผลให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมเมื่อเป็นเยาวชน ซึ่งพบในชุมชนในเรื่องการติดยาเสพติด จากการรายงานพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาและการติดตามนักเรียนที่จบการศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละรุ่น พบว่า มีบางส่วนที่ไม่ได้ศึกษาต่อและบางส่วนไม่จบการศึกษา อาจเกิดจากสาเหตุในช่วงเป็นเด็กปฐมวัยไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ รอดพาล และเพ็ญศรี แสงเจริญ (2564) ศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง พบปัญหาของเด็กที่เกิดจากการเลี้ยงดูของครอบครัวด้วยสภาพแวดล้อมสังคมโดยรอบบริเวณโรงเรียนเป็นชุมชนแออัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและค้าขาย พ่อแม่มีลูกตั้งแต่อายุยังน้อย ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูลูก บางส่วนให้ปู่ย่า ตายายเป็นผู้เลี้ยงดูเด็ก ส่งผลให้เกิดปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนที่พบได้ในชุมชนคือการติดยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จากรายงานพฤติกรรมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและจากการติดตามนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละรุ่น พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาหรือศึกษาต่อแต่ไม่จบการศึกษา อาจเนื่องมาจากเด็กยังไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหารอย่างเหมาะสม และโรงเรียนยังไม่เคยมีการประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง ของโรงเรียนภูมิพิชญ ในจังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือ ศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำสำหรับผู้ปกครองต่อการเลี้ยงดูในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กที่บ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยวิธีการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.1 เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 4-6 ปี ตามเกณฑ์อายุในแบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (Executive Functions: EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF - 101) พัฒนาโดยรองศาสตราจารย์ ดร. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สว.รส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล (นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, ปนัดดา ธนเศรษฐกร และอรพินท์ เลิศอวสตาตระกูล, 2560: 155-159) ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนภูมิพิชญ จำนวน 173 คน (โรงเรียนภูมิพิชญ, 2565: 7) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่สอนและเป็นผู้บริหาร ได้เห็นเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาล 2-3 ของโรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้ 1) การสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยจากประสบการณ์การสอนนักเรียนชั้นอนุบาล 2-3 หลายปีที่ผ่านมา พบว่านักเรียนบางส่วนยังมีการปรับตัวหรือควบคุมอารมณ์ในการแสดงพฤติกรรมออกมาไม่ค่อยเหมาะสม เช่น การยอมรับถูกผิดและความมุ่งมั่นพยายาม ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน 2) ต้องการส่งเสริมทักษะการคิดเชิงบริหาร การกำกับควบคุมตนเองให้จดจ่อกับงานได้รับมอบหมายจนเสร็จ ไม่หันไปทำอย่างอื่นหรือเล่นในเวลาเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างไม่เต็มศักยภาพของเด็ก

1.2 ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย ที่เป็นประชากร จำนวน 173 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้วิจัยสามารถเข้าถึงได้และได้รับข้อมูลตามความเป็นจริงที่เกิดจากเด็กปฐมวัย

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

2.1.1 แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ มีจำนวน 25 ข้อ พัฒนาโดย รองศาสตราจารย์ ดร. นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล และคณะสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และมหาวิทยาลัยมหิดล

(นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, ปณิตดา ธนเศรษฐกร และอรพินท์ เลิศอัสดาตระกูล, 2560) เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงบวกที่แสดงถึงพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร 5 ด้านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

- 1) ด้านความจำขณะทำงาน (Working Memory) จำนวน 5 ข้อ (25คะแนน)
- 2) ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม (Inhibit) จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)
- 3) ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด (Cognitive Flexibility) จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)
- 4) ด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)
- 5) ด้านการวางแผนจัดการ (Plan Organization) จำนวน 5 ข้อ (25 คะแนน)

ผู้ประเมินคือ ครูประจำชั้นอนุบาล 2-3 โรงเรียนภูมิพิชญ การประเมินโดยการสังเกตเด็กมีพฤติกรรมเกิดขึ้นบ่อยแค่ไหนให้เลือกตอบข้อที่ตรงกับความจริงมากที่สุด โดยให้คะแนนตามความถี่ที่ผู้ประเมินสังเกตเห็นเด็กแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เกณฑ์การให้คะแนน ได้แก่ 1, 2, 3, 4, 5 หมายถึง ไม่เคย, นานนานครั้ง (1-2 ครั้ง/เดือน), เป็นบางครั้ง (1-2 ครั้ง/สัปดาห์), เป็นบางครั้ง (3-4 ครั้ง/สัปดาห์) และเป็นประจำทุกวัน ตามลำดับ เมื่อได้คะแนนจากผู้ประเมินแล้ว ผู้วิจัยนำคะแนนมาเทียบเป็นคะแนนมาตรฐานที่ (T- score) ตามช่วงอายุของเด็กมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย T-score ดังนี้ (สุชาวดี รอดพาล และเพ็ญศรี แสงเจริญ, 2564: 126) T-score > 60 หมายถึง สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมาก (ดีมาก), T-score 56-60 หมายถึง สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย (ดี) T-score 45-55 หมายถึง เกณฑ์เฉลี่ย (ปานกลาง) T-score 40-44 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเล็กน้อย (ควรพัฒนา) และ T-score < 40 หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยมาก (ควรปรับปรุง)

2.1.2 แบบสอบถาม เรื่อง การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ โดยผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง มีจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ความสัมพันธ์ 4) อาชีพ และ 5) รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของผู้ปกครองเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 5 ด้าน 25 ข้อ ได้แก่ 1) ด้านความจำขณะทำงาน จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านการควบคุมอารมณ์ จำนวน 5 ข้อ และ 5) ด้านการวางแผนจัดการ จำนวน 5 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 121) ดังนี้ 1) เกณฑ์การให้คะแนน ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ 5, 4, 3, 2, 1 คะแนน ตามลำดับ และ 2) เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00, 3.51-4.50, 2.51-3.50, 1.51-2.50, 1.00-1.50 หมายถึง ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่นๆ และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน การคัดเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้ 1) ผู้มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป/ตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปด้านการศึกษาปฐมวัยหรือสาขาที่สัมพันธ์ 2) ผู้มีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และ 3) ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) พบว่ามีความเหมาะสมและความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57)

2.2.2 นำแบบสอบถามจากข้อ 2.2.1 ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 1 จำนวน 30 คน โดยการคัดเลือกแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ด้วยวิธีแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ซึ่งไม่ใช่ประชากร และนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจำนวน 30 ชุด มาตรวจให้คะแนนแล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาจากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient; α) ตามวิธีของคอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบาค (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 เป็นระดับที่เหมาะสม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนภูมิพิชญ จำนวน 173 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (แบบ MU. EF - 101) จำนวน 25 ข้อ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ครูประจำชั้นคุ้นเคยกับเด็กมาแล้วมากกว่า 3 เดือน และเก็บข้อมูลในเดือนที่ 4

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ ด้วยแบบสอบถาม เรื่องการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ โดยผู้ปกครองจำนวน 25 ข้อ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โดยไปเยี่ยมบ้าน อ่านข้อคำถาม และทำการบันทึกคำตอบให้ผู้ปกครอง

4. วิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ในเด็กวัยก่อนเรียน (แบบ MU.EF-101) โดยหาร้อยละ (Percentage) ของเด็กที่มีพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารแต่ละระดับและนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่องการ ส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ศึกษาาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ ภาพโดยรวม แสดงในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ภาพโดยรวม

พัฒนาการด้านคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับดีมาก	29	16.76
ระดับดี	28	16.19
ระดับปานกลาง	80	46.24
ระดับควรพัฒนา	23	13.30
ระดับปรับปรุง	13	7.51
รวม	173	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 46.24 รองลงมาคือ ระดับดี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.76 ระดับดีมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.19 ระดับปรับปรุง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.30 และระดับปรับปรุง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.51 ตามลำดับ

2. ศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี

ผลการศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ภาพโดยรวม แสดงรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ภาพโดยรวม

การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็ก ปฐมวัย	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านความจำขณะทำงาน	4.16	0.65	มาก	1
2. ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม	4.11	0.61	มาก	2
3. ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด	3.86	0.67	มาก	4
4. ด้านการควบคุมอารมณ์	3.47	0.65	ปานกลาง	5
5. ด้านการวางแผนจัดการ	3.91	0.72	มาก	3
รวม	4.03	0.62	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.03$, $\sigma=0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลางถึงมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความจำขณะทำงาน ($\mu = 4.16$, $\sigma=0.65$) รองลงมาคือ ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม ($\mu = 4.11$, $\sigma=0.61$) ด้านการวางแผนจัดการ ($\mu= 3.91$, $\sigma=0.72$) ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด ($\mu = 3.86$, $\sigma=0.67$) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการควบคุมอารมณ์ ($\mu = 3.47$, $\sigma=0.65$)

สรุปและอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ ภาพโดยรวม พบว่า นักเรียนอนุบาลปีที่ 2-3 มีระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 46.24 โดยมี T-score 45-55 ซึ่งมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้ 1) ด้านความจำขณะทำงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 32.37 ซึ่งพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่ได้คะแนน T-score 45-55 ได้แก่ ความสามารถในการจำข้อมูลไว้ในใจ 2) ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 54.34 ซึ่งพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่ได้คะแนน T-score 45-55 ได้แก่ การหยุดพฤติกรรมที่รบกวนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน รวมถึงการยับยั้งความคิดไม่ให้คิดเรื่อยเปื่อยในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้อง การคุมความคิดให้มีสมาธิจดจ่อในเรื่องที่กำลังทำ 3) ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 52.02 ซึ่งพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่ได้คะแนน T-score 45-55 ได้แก่ สามารถทำงานหลายอย่างสลับไปมาได้ความสามารถในการคิดยืดหยุ่นจะพัฒนาช้ากว่าความจำขณะทำงานและการยับยั้งพฤติกรรม 4) ด้านการควบคุมอารมณ์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 49.13 ซึ่งพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่ได้คะแนน T-score 45-55 ได้แก่ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้แสดงออก

อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และ5) ด้านการวางแผนจัดการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 42.77 ซึ่งพฤติกรรมที่ส่วนใหญ่ได้คะแนน T-score 45-55 ได้แก่ การติดตามสะท้อนผลจากการกระทำเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

จากผลการศึกษาในครั้งพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มี 2 ด้าน ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมในครอบครัว และการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร อาจเกิดจากส่วนใหญ่ผู้ปกครองเด็กเป็นผู้สูงอายุ (ปู่ย่า ตายาย) มากกว่าที่จะเป็นพ่อแม่ของเด็ก ซึ่งทำให้การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างไม่เหมาะสมตามวัย ไม่มีกิจกรรมเสริมในการพัฒนาการของเด็ก รวมไปถึงการสื่อสารให้เด็กเข้าใจบริบทของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาวดี รอดพาล และเพ็ญศรี แสงวงเจริญ (2564) ที่ศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.10) มีระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านผู้ปกครอง การเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจไม่มีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการและการเลี้ยงดูลูกอย่างเหมาะสม ไม่เข้าใจวิธีการใช้ภาษาสื่อสารพูดคุยกับลูก และไม่ได้แสดงหากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็ก สอดคล้องกับ ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม และคณะ (2563) ศึกษา การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า การพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ ผู้ปกครอง ครูประจำชั้น และบุคลากรด้านสุขภาพ โดยผู้ปกครองเป็นผู้อบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการคิดเชิงบริหารขณะที่เด็กอยู่บ้าน ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดกิจกรรมหรือรูปแบบการเรียนรู้ให้เด็กขณะอยู่ในโรงเรียนหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และบุคลากรทีมสุขภาพ ผู้มีบทบาทให้ความรู้ ให้คำแนะนำผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับการประเมินการคิดเชิงบริหาร การส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร รวมไปถึงการส่งต่อเด็กที่พบความผิดปกติไปยังทีมสหสาขาวิชาชีพเพื่อร่วมหาแนวทางแก้ไขเพื่อให้เด็กปฐมวัยเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป และสอดคล้องกับ จิระพร ชะโน (2562) ศึกษาเรื่อง การคิดเชิงบริหารกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า การเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับสูงขึ้นไปของเด็กปฐมวัยนอกจากความแตกต่างของเด็กแต่ละคนแล้ว สิ่งแวดล้อมในครอบครัวและการเลี้ยงดูของพ่อแม่ก็มีความสำคัญเช่นกันซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการคิดเชิงบริหารของเด็กด้วย

1.2 ปัจจัยด้านเด็กปฐมวัย เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 4-6 ปี ซึ่งยังเป็นเด็กเล็กที่ต้องการเวลาในการฝึกฝนและส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ที่ต้องอาศัยเวลาช่วยในการพัฒนาส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ สุชาวดี รอดพาล และเพ็ญศรี แสงวงเจริญ (2564) ที่ศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง พบว่า ปัจจัยด้านตัวเด็ก เด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 4-6 ปี ยังเป็นวันเด็กเล็กที่ต้องการเวลาในการฝึกฝนและส่งเสริมการคิดเชิงบริหาร เนื่องจากการคิดเชิงบริหารจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยระยะเวลา และสอดคล้อง

กับ ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม และคณะ (2563) ศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย พบว่า การพัฒนาการคิดเชิงบริหารในเด็กปฐมวัยขึ้นอยู่กับปัจจัยของเด็ก ซึ่งประกอบด้วย อายุของเด็ก การพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก และความเครียดของเด็ก จะพัฒนาตามระยะเวลาการเจริญเติบโตของเด็ก

2. ผลการศึกษาการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านความจำขณะทำงาน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองร่วมกับทางโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจให้กับเด็กเกี่ยวกับข้อมูลต่างๆ เพื่อนำไปจัดการข้อมูลได้ และคิดแก้ปัญหาโดยอาศัยความตั้งใจจดจ่อซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการจำข้อมูลในขณะทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาวดีรอตพาล และเพ็ญศรี แสงวงเจริญ (2560) ที่ศึกษาการศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง ด้านความจำเพื่อใช้งาน อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองร่วมกับทางโรงเรียน ก็ยังเหมือนเดิม สอนให้เด็กไม่หุนหันพลันแล่น หยุดคิดก่อนทำ หยุดพฤติกรรมที่รบกวนผู้อื่น หรือทำให้ผู้เดือดร้อนไม่คิดเรื่อยเปื่อยในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องลดลง และควบคุมความคิดให้จดจ่อกับเรื่องที่กำลังทำเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาวดีรอตพาล และเพ็ญศรี แสงวงเจริญ (2560) ที่ศึกษาการศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองด้านการยับยั้งชั่งใจ-ยังคิดไตร่ตรอง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิชา เกสร และสิทธิพล อาจอินทร์ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า การประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม อยู่ในระดับดี เช่นกัน

2.3 ด้านการวางแผนจัดการ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองร่วมกับทางโรงเรียน มีการวางแผน ตั้งเป้าหมาย จัดลำดับความสำคัญไว้ก่อนลงมือปฏิบัติการดูแลเด็ก มีส่วนร่วมช่วยกันดูแลเด็ก มีการติดตามผล และนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาวดีรอตพาล และเพ็ญศรี แสงวงเจริญ (2560) ที่ศึกษาการศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง ด้านการวางแผนและดำเนินการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิชา เกสร และสิทธิพล อาจอินทร์ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า การประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ด้านการวางแผนจัดการ อยู่ในระดับดี เช่นกัน

2.4 ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองร่วมกับทางโรงเรียนได้ให้งานเด็กทำหลายอย่างสลับไปมาได้ มีการยืดหยุ่นการทำงานของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขชาติรอดพล และเพ็ญศรี แสงเจริญ (2560) ที่ศึกษาการศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง พบว่าการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง ด้านการยืดหยุ่นทางความคิด อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิชา เกสร และสิทธิพล อาจอินทร์ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า การประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ด้านการเปลี่ยนการยืดหยุ่นความคิด อยู่ในระดับดี เช่นกัน

2.5 ด้านการควบคุมอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะผู้ปกครองให้การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ด้านการควบคุมอารมณ์ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ จึงตามใจเด็กไม่ควบคุมอารมณ์เด็ก และปล่อยให้เล่นโดยลำพังไม่จำกัดระยะเวลาที่เหมาะสม โดยเฉพาะการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ ผ่าน มือถือ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต (Tablet) ไอแพด (iPad) เป็นต้น และผู้ปกครองไม่ได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเด็กในขณะที่เล่น ทำให้เด็กมีพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่มีใครแนะนำเด็กปฐมวัยช่วงนี้ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว ต้องการเลียนแบบผู้อยู่ใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เป็นต้น ซึ่งอ้างอิงจากทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน (Erikson, 1955 อ้างถึงใน สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์, 2547) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีการพัฒนา 8 ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นการริเริ่มหรือรู้สึกผิด (Initiative Versus Guilt) อยู่ในช่วงอายุ 3-6 ปี เป็นขั้นพัฒนาการความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิด เด็กจะมีความกระตือรือร้นที่จะเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัวเอง เด็กมีการเลียนแบบผู้อยู่ใกล้ชิดหรือสิ่งแวดล้อมที่ตนรับรู้ เด็กเริ่มเรียนรู้และยอมรับค่านิยมของครอบครัว และสิ่งถ่ายทอดสู่เด็ก ถ้าเด็กไม่มีอิสระในการค้นหาก็จะส่งผลไปสู่ความคับข้องใจที่ไม่สามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อจิตใจของเด็กและความรู้สึกผิดติดตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิชา เกสร และสิทธิพล อาจอินทร์ (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 1 โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป ร่วมกับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก พบว่า การประเมินทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ด้านการควบคุมอารมณ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้ปกครองและสถานศึกษาต้องร่วมมือพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยการแนะนำให้เด็กมีความสามารถในการจำข้อมูลไว้ในใจ หยุดพฤติกรรมที่รบกวนผู้อื่นที่ทำให้

ผู้อื่นเดือนร้อน สามารถทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน และควบคุมอารมณ์ให้แสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ และมีการติดตามสะท้อนผลจากการกระทำเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง ด้านการควบคุมอารมณ์มีระดับพัฒนาต่ำกว่าทุกด้าน ดังนั้น ผู้ปกครองควรมีเวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ให้ความรักความเอาใจใส่ มีกิจกรรมร่วมกับเด็ก มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเด็กในขณะเล่น แนะนำการควบคุมอารมณ์ให้กับเด็กและทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว เพื่อจะได้ลดความรุนแรงทางอารมณ์เด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาปัจจัยที่เป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี

2.2 ศึกษาการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำไปจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครอง โรงเรียนภูมิพิชญ จังหวัดอุดรธานี การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) สิ่งที่ได้จากงานวิจัยในครั้งนี้มี 2 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ 1) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการด้านการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย 5 ด้าน ประกอบด้วย 1.1) ด้านความจำขณะทำงาน 1.2) ด้านการหยุด การยับยั้งพฤติกรรม 1.3) ด้านความยืดหยุ่นทางความคิด 1.4) ด้านการควบคุมอารมณ์ และ 1.5) ด้านการวางแผนจัดการ อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นบรรทัดฐาน (Baseline) เพื่อหาจุดเริ่มต้นหรือแนวทางการพัฒนาต่อไป และ 2) เด็กปฐมวัย เป็นเด็กเล็กที่ต้องการเวลาในการฝึกฝนและส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย ที่ต้องอาศัยเวลาช่วยในการพัฒนาส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย (EF)

เอกสารอ้างอิง

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *คู่มือหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
คณะอนุกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ กลุ่มกระทรวง กลุ่มที่ 2. (2562). *รายงานการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

- จิระพร ชะโน. (2562). การคิดเชิงบริหารกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 12(1), 7-17.
- ณัฐธิชา เกษร และสิทธิพล อาจอินทร์. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) และความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ของนักเรียนชั้นอนุบาลที่หนึ่งโดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคปรวม กับเทคนิค 5T สร้างวินัยเชิงบวก. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 8(6), 144-159.
- ดวงฤทัย เสมอคุ้มหอม, ปรียาสลิล ไชยวุฒิ, สุภารัตน์ วันงามวิเศษ และธมกร เขียรภูริเดช. (2563). การส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์*, 7(10), 15-31.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล, ปนัดดา ธนเศรษฐกร และอรพินท์ เลิศอวัศดาตระกูล. (2560). *กำลังพัฒนาและการประเมินเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินเครื่องมือในการคิดของผู้บริหารในช่วงต้นวัยเด็ก*. นครปฐม: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว มหิดลมหาวิทยาลัย.
- นวลจันทร์ จุฑาภักดีกุล. (2560). *แบบประเมิน EF เด็กปฐมวัย คัดกรองความบกพร่องทางอารมณ์ สู่แนวทางใหม่พัฒนาการเด็กไทย*. นครปฐม: สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุริยาสาน.
- โรงเรียนภูมิพิชัย. (2565). *ข้อมูลนักเรียนประจำปีการศึกษา 2565*. อุตรธานี: โรงเรียนภูมิพิชัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2547). *การวัดและประเมินเด็กแนวใหม่เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชาติ รอดพาล และเพ็ญศรี แสงเจริญ. (2564). การศึกษาการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัย และการส่งเสริมการคิดเชิงบริหารของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครอง. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 36(3), 123-131.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2560). *ทักษะสมองเพื่อจัดการชีวิตสู่ความสำเร็จ Executive Functions=EF*. กรุงเทพฯ: สถาบันอาร์แอลจี (รักลูก เลิร์นนิ่งกรุ๊ป). (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 15 มิถุนายน 2566). จาก <https://www.rsl.co.th/>